

Зауваження НААУ до проекту Закону про внесення змін до Закону України «Про доступ до публічної інформації» щодо надання відповідей на запити (реєстраційний номер 3660 від 15.06.2020)

Національною асоціацією адвокатів України (надалі – НААУ) опрацьовано проект Закону про внесення змін до Закону України «Про доступ до публічної інформації» щодо надання відповідей на запити, реєстр. № 3660 від 15.06.2020 року (надалі – Законопроект № 3660).

За результатами опрацювання Законопроекту № 3660 НААУ вважає за доцільне висловити такі зауваження:

1. НААУ переконана, що проблема, на розв'язання якої спрямовано Законопроект № 3660, є актуальною.

2. Водночас НААУ не погоджується з пропонованими змінами до ч. 2 ст. 19 та ч. 1 ст. 24 Закону України «Про доступ до публічної інформації» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 32, ст. 314).

2.1. Законопроектом № 3660 запропоновано ч. 2 ст. 19 Закону України «Про доступ до публічної інформації» викласти в такій редакції:

«Запитувач має право звернутися до розпорядника інформації із запитом на інформацію незалежно від того, стосується ця інформація його особисто чи ні, без пояснення причини подання запиту. При цьому кількість таких запитів на інформацію від одного запитувача не може перевищувати п'яти запитів в тиждень».

НААУ вважає доповнення ч. 2 ст. 19 Закону України «Про доступ до публічної інформації» другим реченням наведеного змісту недоцільним, виходячи з такого.

Обмеження кількості запитів від одного запитувача п'ятьма на тиждень незалежно від того, спрямовані вони на адресу одного розпорядника інформації чи різних, може створити значні перешкоди в отриманні публічної інформації, зокрема журналістами та засобами масової інформації. Це, у свою чергу, не дасть змоги їм вчасно отримувати та перевіряти відомості про діяльність влади та загалом матиме негативний вплив на свободу слова, може призвести до порушення міжнародних зобов'язань України за статтею 10 Європейської Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

Крім того, навіть у випадку уточнення запропонованої норми й обмеження можливості запитувача направляти більше ніж п'ять запитів на тиждень на адресу одного розпорядника публічної інформації, такий припис не відповідатиме принципу пропорційності, адже відсутні відповідні розрахунки, які б підтверджували виправданість саме такого обмеження.

Відповідно до вказаного вище, НААУ пропонує відхилити зазначену правову норму як таку, що суттєво звужує право на доступ до публічної інформації добросовісних запитувачів.

2.2 Законопроектом № 3660 запропоновано також ч. 1 ст. 24, яка встановлює відповідальність за порушення законодавства про доступ до публічної інформації, доповнити пунктом 10 наступного змісту:

«10) зловживання запитувачами своїм правом на доступ до публічної інформації».

Утім зазначене доповнення без внесення відповідних змін до інших нормативно-правових актів, що передбачають відповідальність у сфері доступу до публічної інформації, не матиме практичного результату.

Крім того, цей припис не можна реалізувати без визначення того, які саме діяння варто зараховувати до «зловживання правом на доступ до публічної інформації», який орган та в якому порядку повинен приймати рішення стосовно встановлення складу правопорушення та притягнення винуватого до відповідальності.

Ураховуючи викладене, НААУ вважає за доцільне повернути Законопроект № 3660 на доопрацювання з урахуванням висловлених зауважень.